

Politidirektoratet

Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Deres referanse:
23/10444 - 4

Vår referanse:
23/10444 - 25

Sted, dato:
Ålesund, 13.03.2023

Høring - NOU 2022: 21 - Strafferettslig vern av den seksuelle selvbestemmelsesretten

Det vises til Justis – og beredskapsdepartementets høringsbrev av 13. januar 2023 med forslag til reform av straffeloven kapittel 26; "*Straffelovrådets utredning i NOU 2022: 21 Strafferettslig vern av den seksuelle selvbestemmelsesretten: Forslag til reform av straffeloven kapittel 26.*"

Videre vises til brev fra Politidirektoratet av 6. februar 2023 der det bes om høringsuttalelser fra politidistriktene, med intern høringsfrist 13. mars 2023.

Innledning

Overordnet vil Politimesteren i Møre og Romsdal gi uttrykk for at NOU 2022:21 fremstår som et gjennomarbeidet og grundig fundert dokument.

Lovforslaget inneholder en ny oppbygging av kapittel 26 i straffeloven, som fremstår oversiktlig og ryddig. Det er gjort innholdsmessige endringer som vi er enige i at gir en bedre innbyrdes sammenheng i straffebestemmelsene.

I all hovedsak vil Politimesteren i Møre og Romsdal gi sin tilslutning til lovforslaget.

Vi har imidlertid noen få merknader, som vil bli kommentert i det følgende.

Merknader til enkelte av bestemmelsene

§ 294 bokstav b – seksuell omgang uten samtykke

Politimesteren i Møre og Romsdal er av den oppfatning at bevisproblematikken i disse sakene ikke vil bli vesentlig endret selv om bestemmelsen utvides i tråd med bokstav b. Det kan slik en ser det ikke forventes en markert økning i antall domfellelser på bakgrunn av endringen som er foreslått. Det kan forventes at flere anmeldelser må etterforskes fullt ut, og dette vil kunne få en betydning mht. prioriterings spørsmål.

Det man i realiteten oppnår er at langt flere saker må etterforskes. Dette vil kunne medføre at andre saker må nedprioriteres.

Videre ønsker vi å påpeke at formuleringen "i ord eller handling" kan skape tvil - både med hensyn til de objektive og de subjektive straffbarhetsvilkår. For å eksemplifisere dette; hvordan vil det stille seg dersom fornærmede først i ord sier nei, men man senere gjennom handling viser at/det fremstår som om man ønsker det likevel.

Vi stiller derfor spørsmålet om formuleringen er tilstrekkelig klar og i tråd med legalitetsprinsippet.

Opphevelse av dagens § 313

Distriktet stiller seg noe undrende til forslaget om avkriminalisering av søskenincest, og ikke minst til begrunnelsen for dette.

En viser særlig til at det også i søskenforhold kan være en skjevfordeling av makt. Videre påpekes også skadepotensialet i forhold til en eventuell graviditet. Fjerning av straffebestemmelsen kan gi et uheldig signal om at samfunnet nå aksepterer seksuell omgang mellom søsken.

Administrative og økonomiske konsekvenser

En utvidelse av bestemmelsen i tråd med forslaget § 294 bokstav b, vil etter vår oppfatning medføre en økning i arbeidsmengde og kreve flere ressurser til disse sakene. I tillegg vil forslaget om et nytt straffealternativ om seksuell utnyttelse av noen som er ruspåvirket og utvidelsen av straffeansvaret for seksuell utnyttelse av barn under 18 år i en særlig sårbar situasjon og ny bestemmelse om grov seksuell berøring av barn under seksuell lavalder også medføre en økning i antall saker og arbeidsmengde.

Det presiseres at dette gjelder i alle stadier av straffesaken, både etterforskning, bruk av ressurser på DPA(Digitalt politiarbeid), kriminalteknikk og påtalearbeid.

Forslaget peker på at bl.a. avkriminalisering av prostitusjon og at den seksuelle lavalder er foreslått satt til 15 år, delvis vil kompensere for den økte arbeidsmengden man vil få med saker etter § 294 m.fl. Dette er vi uenige i. Bakgrunnen for dette er at saker omfattet av utvidelsen er langt mer ressurskrevende å etterforske.

Totalt sett vil det etter vår vurdering bli en økning både i antall saker og i antall komplekse straffesaker, noe som ikke vil kompenseres av de mindre endringene som er foreslått tatt ut/avkriminalisert.

Tilslutning til endringer som vi særlig ønsker å trekke frem

Det at bestemmelsene bygges opp etter alvorlighetsgrad, gjør det enkelt og pedagogisk.

Møre og Romsdal politidistrikt slutter seg til forslaget om å fjerne minstestraft for voldtekt, men samtidig ha strafferammer som gjør det mulig å fastsette en forholdsmessig straffereaksjon for overtredelsene.

Politidistriktet er også enig i forslag til avkriminalisering av sexkjøp. En avkriminalisering vil kunne sette politiet bedre i stand til å etterforske bakmenn som organiserer og profiterer på prostitusjonsvirksomhet. Dette fordi sentrale vitner da kan forklare seg uten å pådra seg selv eller kunder straffeansvar.

Til sist støttes forslaget om en ny bestemmelse i § 305 annet ledd som gjør unntak fra dagens § 311. Dette er en regel som vil være av stor praktisk betydning, og som en har sett behov for i dagens seksuallovbruddskapittel, fordi det oppleves urimelig å belegge dette med straff (ved jevnbyrdighet i alder og utvikling der omstendighetene tilsier at handlingene ikke er krenkende, eks. ved gjensidig utveksling av nakenbilder).

Avslutning

Politimesteren i Møre og Romsdal kan i hovedsak slutte seg til lovforslaget med de forbehold som er inntatt ovenfor.

Med hilsen

Ingar Bøen

Politimester

Elin A. Drønnen

Påtaleleder

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Kopi:

Kristin Holter Næss